

Številka: 0913-80/2009/4

Datum: 30. 12. 2009

UKOM

predlagam.vladi@gov.si

Zadeva: Predlog 91: GSO

Zveza: e-pošta, z dne 7. 12. 2009

Spoštovani,

v nadaljevanju vam posredujemo odgovor na predlog 91 spletnega orodja predlagam.vladi.si v zvezi z gensko spremenjenimi organizmi.

Predlagam da se sprejme zakon, ki v Sloveniji prepoveduje vzgojo, razmnoževanje in uporabo gensko spremenjenih rastlin v vseh oblikah, in da celotna Slovenija postane GSO prosta država.

ODGOVOR

V Sloveniji je področje gensko spremenjenih organizmov (GSO) urejeno z Zakonom o ravnanju z gensko spremenjenimi organizmi (ZRGSO; Uradni list RS, št. 23/2005 – UPB1) za katerega je pristojno Ministrstvo za okolje in prostor in Zakonom o soobstoju gensko spremenjenih rastlin z ostalimi kmetijskimi rastlinami (ZSGSROKR, Uradni list RS 41/2009), ki je v pristojnosti Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (MKGP). S sprejetjem ZRGSO so bile v slovenski pravni red prenesene določbe Direktive 2009/41/ES, ki ureja področje uporabe GSO v zaprtih sistemih in Direktive 2001/18/ES, ki ureja namerno sproščanje GSO v okolje in njihovo dajanje na trg. Izdelki, ki so ali ki vsebujejo GSO in za katere so izvedene predpisane ocene tveganja za okolje ali za zdravje ljudi in živali pokazale, da tveganje ne obstaja, ter je bilo za njih izdano dovoljenje za dajanje na trg v skladu z evropskimi predpisi (Direktiva 2001/18/ES, Uredba (ES) št. 1829/2003), se lahko brez prepovedi in omejitev dajejo na trg tudi v Sloveniji, in sicer samo za namen za katerega je bilo dovoljenje izdano (za pridelavo, za uporabo kot živilo oziroma kot krma).

V prvem delu vašega predloga predlagate sprejem zakona, »ki v Sloveniji prepoveduje vzgojo, razmnoževanje in uporabo gensko spremenjenih rastlin (GSR) v vseh oblikah«, kar pomeni, da se v skladu z obstoječo slovensko in EU zakonodajo prepove: delo z GSR v zaprtih sistemih, kot so npr. laboratoriji in rastlinjaki - večinoma v raziskovalne namene; poljske poskuse z GSR za namene raziskav in pripravo ocene tveganja za okolje; ter dajanje GSR na trg. Obenem bi taka prepoved dajanja GSO na trg pomenila tudi prepoved trgovanja z v EU že dovoljenimi GSO.

Z ZSGSROKR je urejena pridelava GSR, ki so vpisane v skupni katalog poljščin. V tem trenutku je to 141 sort koroze, ki imajo vgrajeno gensko spremembo »MON810«. Pogoji, ki jih mora zagotavljati pridelovalec GSR so strogi tako, da je njihova pridelava omejena.

Iz drugega dela vašega predloga »in da celotna Slovenija postane GSO prosta država« pa v skladu z obstoječim pravnim redom izhaja, da v Sloveniji ne bi smeli uporabljati nobene vrste GSO (mikroorganizmi, rastline in živali) tako v zaprtih sistemih kot tudi za namene namernega sproščanja v okolje ter za namene dajanja GSO na trg.

Poleg tega je Evropa, pa tudi Slovenija, predvsem slovenska živinoreja, odvisna od soje iz drugih celin. Slovenija večino soje uvozi iz Južne Amerike. Delež pridelane gensko spremenjene soje je v svetu 60%. Krma, ki vsebuje več

kot 0,9% gensko spremenjene soje mora biti označena, da vsebuje gensko spremenjeno sojo. Z gornjo zahtevo bi to uporabo prepovedali, kar bi povzročilo probleme v celotni prehranski verigi. Istočasno bi to pomenilo tudi kršenje sporazumov katerih podpisnica je tudi Slovenija, kar bi lahko imelo znatne finančne posledice.

V skladu z Uredbo o izvajanju Uredbe (ES) o gensko spremenjenih živilih in krmi in Uredbe (ES) o sledljivosti in označevanju gensko spremenjenih organizmov ter sledljivosti živil in krme, izdelanih iz gensko spremenjenih organizmov (Uradni list RS 84/2005) je pristojnost za gensko spremenjena živila na Ministrstvu za zdravje, za gensko spremenjeno krmo pa na MKGP.

Začasna prepoved določenega GSO je mogoča le na dva načina, in sicer z uporabo varnostnega pridržka v skladu z 51.a členom ZRGSO ali pa v skladu z ukrepi ob nesrečah, ki so opredeljeni v 34. členu Uredbe 1829/2003/ES. Pri obeh ukrepih morajo obstajati dokazi, da je GSO škodljiv za ljudi, živali ali okolje in da bistveno spreminja oceno tveganja, ki jo je pripravila Evropska agencija za varno hrano (EFSA). Slovenija strokovnih podlag za take ukrepe nima.

Zakon, kot ga predlagate bi v veliki meri omejil in onemogočil tudi raziskovalno in razvojno delo na področju biotehnologije, onemogočil bi delovanje podjetjem, ki pri svojem delu uporabljajo npr. GS mikroorganizme pri proizvodnji zdravil. Prav tako bi bil tudi v nasprotju s pravnim redom EU, katerega temeljno načelo je zagotavljanje prostega pretoka blaga na trgu Skupnosti. Eno od načel Skupnosti je tudi prosta izbira, ki jo omogoča zahteva po obveznem označevanju proizvodov, ki vsebujejo GSO, na osnovi česar se lahko potrošnik odloči za takšne izdelke, ki mu ustrezajo.

Predlog takega zakona bi bil v neskladju z obstoječo slovensko in EU zakonodajo na tem področju, zato ugotavljamo, da predlog ni primeren za nadaljnjo obravnavo.

S spoštovanjem,

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano